ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

Факультет здоров'я фізичної культури і спорту
Кафедра фізичної культури

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Голова Приймальної комісії
Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука
_____ Віталій ДЕМ'ЯНЧУК
від 27 травня 2026 року

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО КОМПЛЕКСНОГО ФАХОВОГО ІСПИТУ

для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра

(для вступу на основі ступеня бакалавра, магістра,
здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки)

Галузь знань: 01 Освіта

Спеціальність: А7 Фізична культура і спорт

Рівне - 2026

Програма обговорена та узгоджена на засіданні кафедри фізичної культури і спорту
Протокол № 8 від "27" травня 2026 року

Завідувач кафедри Жанна СОТНИК

Програма розглянута та схвалена на засіданні Приймальної комісії Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» (Протокол № 4 від 27 травня 2026 року).

Відповідальний секретар Сергій БЛИЗНЮК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма іспиту складається з теоретичних питань за програмою профільних дисциплін за спеціальністю «Фізична культура і спорт»: «Загальна теорія підготовки спортсменів», «Олімпійський і професійний спорт». Іспит проводиться у формі письмового тестування, що містить питання різного рівня складності.

Критерії оцінки виконання завдань вступного іспиту до магістратури

Максимальна кількість балів – 200, відповідно шкала оцінювання загальних результатів буде такою:

180-200 – «А/відмінно»
160-179 – «В/дуже добре»
159-140 – «С/добре»
139-120 – «D/задовільно»
100-119 – «Е/задовільно»

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ

1. Спорт як соціальне явище

Предмет, мета і завдання навчальної дисципліни. Сутність спорту як специфічного виду людської діяльності. Характерні ознаки спорту. Уніфікованість спортивних змагань. Не антагоністичність змагальної діяльності. Престижність змагальної діяльності. Естетичність змагальної діяльності. Морально-етичні норми змагальної діяльності. Спортивні змагання як видовище. Результат спортивної діяльності. Форми функціонування спорту у суспільстві. Характерні риси масового спорту. Характерні риси спорту вищих досягнень. Самодіяльний спорт. Базовий спорт. Аматорський спорт. Професійний спорт. Спорт інвалідів. Особливості і єдність цих форм спортивного руху.

Гуманістичні, духовні цінності спорту. Використання досягнень науки про спорт в інших галузях людської діяльності. Матеріальні цінності спорту. Система спорту як соціальне і педагогічне явище. Спорт як неспецифічне виробництво. Специфічні ролі різних учасників спортивного руху (спортсменів, тренерів, організаторів, суддів, вболівальників тощо). Стосунки між учасниками спортивного руху.

Біологічна теорія виникнення спорту. Прикладна теорія виникнення спорту. Культова теорія виникнення спорту. Розвиток спорту в Україні. Концепція підготовки спортсменів України до Ігор Олімпіад та зимових Олімпійських Ігор.

2. Соціальні функції спорту

Спорт як невід'ємна частина культури суспільства. Місце спорту в системі суспільних стосунків. Загальна характеристика поняття «соціальні функції спорту».

Оздоровча функція спорту. Видовищна функція спорту. Нормативна функція спорту. Виховна функція спорту. Освітня функція спорту. Змагальна функція спорту. Прикладна функція спорту. Гедоністична функція спорту. Комерційна функція спорту. Функція «відволікання». Престижна функція спорту. Інтегративна функція спорту. Комунікативна функція спорту. Суспільна значущість спортивного результату. Спорт як фактор всебічного розвитку, виховання та підготовки людини до життєвої практики.

3.Змагання в спорті

Змагання як системоутворюючий фактор спорту. Змагання як найбільше випробування фізичних і психічних можливостей спортсмена.

Специфічні особливості змагальної діяльності. Структура і зміст змагальної діяльності в спорті. Цільово-результативні стосунки змагальної діяльності. Інформаційні аспекти змагальної діяльності. Методичні підходи до планування змагальної практики. Правила змагань та їх вплив на розвиток видів спорту. Структура і зміст «Положення про змагання».

Способи проведення та характер спортивних змагань. Результат змагальної діяльності. Способи визначення результату в різних видах спорту. Фактори результативності змагальної діяльності. Фактори забезпечення і фактори реалізації змагальної діяльності. Умови проведення змагань, що впливають на результативність змагальної діяльності. Роль змагань у формуванні особистості.

4. Засоби спортивного тренування

Мета і завдання спортивного тренування. Фізична вправа як основний засіб спортивного тренування. Специфічні функції і ознаки фізичних вправ.

Фактори, що забезпечують ефективність застосування фізичних вправ. Зміст і форма фізичних вправ. Зовнішня і внутрішня структури форми вправ. Взаємозв'язок змісту і форми фізичних вправ. Загальна характеристика класифікацій фізичних вправ. Класифікація фізичних вправ за переважаючим впливом на розвиток фізичних якостей. Класифікація фізичних вправ за вирішенням освітніх завдань. Класифікація фізичних вправ за структурою
рухів. Класифікація фізичних вправ за потужністю енергообміну.

Вплив особистої гігієни, місць занять та умов навколишнього середовища на ефективність застосування фізичних вправ. Структура і зміст комплексів фізичних вправ різної спрямованості.

5. Навантаження та відпочинок як компоненти методів спортивного тренування

Фізичне навантаження як фактор впливу на формування тренованості спортсмена. Зовнішня сторона навантаження. Внутрішня сторона навантаження. Характеристика інтенсивності фізичного навантаження.

Характеристика обсягу фізичного навантаження. Поєднання інтенсивності та обсягу фізичного навантаження. Класифікація зон інтенсивності навантаження.

Впливові і невпливові зони інтенсивності навантаження. Відпочинок між фізичними вправами як компонент методів вправи. Динаміка процесів відновлення функціонального потенціалу після тренувального навантаження. Різновиди інтервалів відпочинку за тривалістю.

Різновиди інтервалів відпочинку за характером. Ефективність різновидів відпочинку залежно від педагогічних завдань, що вирішуються.

6. Загальна характеристика методів спортивного тренування

Загальна характеристика «методу» спортивного тренування. Загальна характеристика словесних, наочних та практичних методів. Методи навчання техніці спортивних вправ. Шляхи підвищення ефективності застосування методів, спрямованих на оволодіння спортивною технікою. Методи розвитку фізичних якостей. Методи строго регламентованої вправи та їх класифікація.

Загальна характеристика методів безперервної вправи. Характеристика методу безперервної стандартизованої вправи. Характеристика методу безперервної прогресуючої вправи. Характеристика методу безперервної варіативної вправи.

Характеристика методу безперервної регресуючої вправи. Загальна характеристика методів інтервальної вправи. Характеристика методу інтервальної стандартизованої вправи. Характеристика методу інтервальної прогресуючої вправи. Характеристика методу інтервальної варіативної вправи.

Характеристика методу інтервальної регресуючої вправи. Загальна характеристика методів комбінованої вправи. Характеристика методу ігрової вправи. Характеристика методу

змагальної вправи. Позитивні і негативні риси застосування різних методів у процесі спортивного тренування.

7. Основи методики розвитку фізичних якостей

Сила як фізична якість та її прояви в спорті. Режими м'язових скорочень. Види силових якостей. Основи методики розвитку сили. Засоби розвитку сили. Методи розвитку сили. Компоненти навантаження при розвитку сили.

Бистрість як фізична якість та її прояви в спорті. Елементарні і комплексні форми проявів бистрості. Основи методики розвитку бистрості. Засоби розвитку бистрості. Методи розвитку бистрості. Компоненти навантаження при розвитку бистрості.

Витривалість як фізична якість та її прояви в спорті. Шляхи енергозабезпечення м'язової роботи. Види витривалості. Основи методики розвитку витривалості. Засоби розвитку витривалості. Методи розвитку витривалості. Компоненти навантаження при розвитку витривалості.

Гнучкість як фізична якість та її прояви в спорті. Види гнучкості. Основи методики розвитку гнучкості. Засоби розвитку гнучкості. Методи розвитку гнучкості. Компоненти навантаження при розвитку гнучкості.

Спритність як фізична якість та її прояви в спорті. Основи методики розвитку спритності. Засоби розвитку спритності. Методи розвитку спритності. Компоненти навантаження при розвитку спритності.

8. Навчання техніці спортивних вправ

Поняття «техніка спортивних вправ». Техніка як система рухів. Визначальна ланка, основа, деталі техніки. Підготовча, основна та заключна фази техніки. Визначення понять «рухове вміння», «рухова навичка».

Характерні риси рухових вмінь і навичок. Механізми формування рухових вмінь і навичок. Теорія функціональних систем Анохіна. «Перенесення» рухових навичок. Причини виникнення помилок у процесі вивчення техніки.

Попередження і усунення грубих помилок у процесі навчання техніці. Загальна характеристика структури процесу навчання техніці спортивних вправ. Передумови ефективного навчання техніці. Етапи та стадії навчання техніці спортивних вправ, їх мета, завдання та зміст. Методичні поради щодо вдосконалення техніки.

9. Побудова тренувальних занять

Структура тренувальних занять та її визначеність динамікою функціонального стану організму спортсмена. Мета, зміст і структура вступно-підготовчої частини тренувального заняття. Загальна та спеціальна частини розминки. Мета, зміст і структура основної та заключної частин тренувального заняття.

Типи занять та їх загальна характеристика. Навчальні заняття.

Тренувальні заняття. Навчально-тренувальні заняття. Відновні заняття.

Модельні заняття. Контрольні заняття. Характеристика тренувальних занять вибіркової спрямованості. Характеристика тренувальних занять комплексної спрямованості.

Варіанти побудови тренувальних занять з паралельним та послідовним вирішенням завдань. Форми організації занять і їх загальна характеристика. Переваги і недоліки форм організації занять. Технологія складання планів-конспектів занять в залежності від педагогічних завдань, що вирішуються.

РОЗДІЛ ІІ. ОЛІМПІЙСЬКИЙ СПОРТ

1. Олімпійський спорт, як наукова і навчальна дисципліна

Загальна характеристика спортивного руху, а олімпійський рух є унікальним явищем, як система знань, а також сукупність предметів та явищ.

Специфічні функції дисципліни: описова, пояснювальна, практична, методологічна, систематизуюча. Роль і місце спорту в житті суспільства його сутність та умови функціонування. Методи наукового дослідження проблем олімпійського спорту. Методи теоретичного аналізу, узагальнення і побудови концепцій в теорії спорту. Сучасна наука про олімпійський спорт. Аналіз системи знань про олімпійський спорт.

2. Олімпійські ігри в стародавній Греції

Витоки спорту в стародавній Греції, історичні коріння олімпійського спорту. Передумови виникнення олімпійського спорту. Значення спорту в житті стародавніх греків: спортивні свята, міфи, легенди, про зародження Олімпійських ігор. Фізичне виховання в системі освіти та виховання в стародавній Греції і її основа-синтез розумового та фізичного вдосконалення. Три основних частини освіти – інтелектуальна, музична та фізична. Спортивні споруди стародавньої Греції Олімпія – місце проведення Олімпійських ігор. Учасники та переможці ігор в стародавній Греції, підготовка спортсменів, характеристика періоду найвищого розвитку Олімпійських ігор.

3. Відродження Олімпійських ігор сучасності

Занепад олімпійського руху в стародавній Греції, як наслідок, припинення проведення змагань, професіоналізація спорту в Греції. Римський період проведення Олімпійських ігор та їх занепад. Відновлення проведення Олімпійських ігор в 17 – 18 століттях нашої ери і на початку 19 століття. Передумови відродження олімпійського руху. Розвиток спорту в другій половині 19 століття в світі: зокрема Англійська філософія Томаса Арнольда і концепції англійського спорту. Міжнародні контакти Пьєра де Кубертена в 1893-1894 роках. Паризький конгрес 1894 року та його роль та значення у відродженні Олімпійських ігор. Виникнення олімпійських символів: прапора, девізу, клятви. Створення МОК перша редакція олімпійської, Хартії діяльність МОК до початку 20 століття.

4. Міжнародний Олімпійський Комітет

Основною рушійною силою олімпійського руху є Міжнародний Олімпійський Комітет (МОК), історія його утворення, мета ,завдання, принципи, комплектування, кількісний склад, структура, керівні органи. Сесії МОК. Діяльність виконкому, комісій та комітетів. Фінансування діяльності МОК. Значення X-XI Олімпійських конгресів 1973-1981 років. Співробітництво трьох складових олімпійського руху (МОК , МСФ , НОК) протиріччя і можливі шляхи їх вирішення. Олімпійська хартія – основоположний правовий документ, який регулює міжнародний олімпійський рух, підготовку і проведення Олімпійських ігор. Характеристика її розділів. Хартія і демократизація олімпійського руху Міжнародна олімпійська академія і характеристика її діяльності .

5. Соціально - політичні та організаційно-правові проблеми олімпійського руху

Єдність олімпійського руху – головне завдання МОК. Проблеми, протиріччя, які існують в русі за останній період. Боротьба з апартеїдом в спорті Проблема застосування допінгу. Демократизація олімпійського руху та діяльність МОК. Комерціалізація спорту, її слабкі та сильні сторони. Відношення до даної проблеми МСФ з різних видів спорту. Використання реклами. Професіоналізація олімпійського спорту. Олімпійський та професійний спорт, олімпійський та масовий спорт. Олімпійський спорт та політика Використання спорту в ідеологічних і політичних цілях .Бойкоти Олімпійських ігор , відношення до них Проблема націоналізму та інтернаціональний характер олімпійського руху. Проблема участі жінок в олімпійському спорті.

6. Економічні основи олімпійського руху

Економічна діяльність МОК. Економічна діяльність МОК до 60 –х років. Економічна діяльність МОК після 60-х років до теперішнього часу. Програма „Олімпійська солідарність”. Міжнародні олімпійські рекламно-спонсорські програми „ТОП”, їх фінансове значення для олімпійського руху. Джерела прибутків МОК і проблема їх розподілу серед організацій, що мають безпосереднє відношення до олімпійського руху. Фінансування олімпійського спорту в різних країнах Спонсорство, ліцензування, реклама та маркетинг їх значення для олімпійського руху в різних країнах. Економічні програми проведення Олімпійських ігор. Матеріальні витрати на проведення Ігор Олімпіад в сучасному періоді. Основні статті прибутків.

7. Національний олімпійський комітет України

НОК України діє у відповідності з положенням Олімпійської Хартії, Конституцією України, чинним законодавством та власним Статутом з метою розвитку і зміцнення олімпійського руху в Україні, духовного взаємозбагачення людей, поширення обміну цінностей національної культури під знаком ідеї та принципів олімпізму, у суспільстві з державними, громадськими та іншими організаціями на засадах незалежності та доброї волі в інтересах спорту й олімпійського руху(Стаття 1 Статуту НОК України). Завдання НОК Україна: сприяння гармонійному розвитку людей, створення кращого світу, пропаганда ідеї олімпізму, сприяння масовому спортові в Україні, підвищення престижу українського спорту, пропаганда традицій олімпійців України , захист інтересів олімпійців. Сприяння розвитку спорту інвалідів. НОК України складається з: представників всіх національних федерацій України з олімпійських видів спорту, членів МОК , що проживають на території України , президента ОУА , представників від підрозділів та ін. Керівними органами НОК є : генеральна Асамблея Виконком ,Президент. Склад виконкому і його компетенція.

Кошти НОК України утворюються за рахунок членських внесків , надходжень від комерційної діяльності , спонсорських вкладів та ін. НОК України є юридичною особою.

РОЗДІЛ ІІІ. ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ

1. Любительство і професіоналізм у спорті

Спорт як одна із важливіших сфер суспільної діяльності людини. Правовий статус спортсменів, їх соціальний захист, можливості їх виступів в закордонних клубах. Причини популяризації окремих видів спорту. Основний аспект розвитку спорту вищих досягнень. Професіоналізація Олімпійського спорту.

Основні поняття дисципліни: професійний спорт, спортсмен-професіонал, спортивні функціонери, професійна спортивна ліга, професійний спортивний клуб, маркетинг, спонсорство, Асоціація спортсменів професійних ліг, масовий спорт, олімпійський спорт, спортивна кваліфікація.

«Професійний спорт» – різновид підприємницької діяльності спортивних функціонерів та спортсменів-професіоналів. Головні відмінності професійного спорту від олімпійського та любительського. Особливості професійного спорту.

2. Професійний спорт як соціальне явище

Сутність професійного спорту як соціального явища. Критерій професіоналізму у спорті. Трудові взаємовідносини між спортсменом і роботодавцем. Мета професійного спорту як соціального явища. Провідні завдання професійного спорту у сучасному суспільстві. Загальні та специфічні функції професійного спорту.

Оздоровча, виховна, освітня, видовищна, рекламна та комунікативна функції професійного спорту. Специфічні функції професійного спорту: функція „клапана безпеки”, функція моделювання поведінки, функція духовності, функція підтримування надії, функція індивідуалізації, функція відволікання, функція інтеграції.

Міжнародні спортивні організації у професійному спорті. Відношення МОК до професійного спорту. Роль і місце професійного спорту у сучасному Міжнародному спортивному рухові. Держава і професійний спорт.

3. Формування та розвиток професійного спорту

Ознаки професійного спорту у стародавні часи. Ознаки професіоналізму в англійському спорті XVIII початку XIX століть. Передумови виникнення професійного спорту.

Найбільш популярні і прибуткові види професійного спорту. Формування та розвиток професійного боксу.

Формування та розвиток професійного бейсболу.

Формування та розвиток професійного американського футболу.

Формування та розвиток професійного баскетболу.

Формування та розвиток професійного хокею на Північноамериканському континенті.

Формування та розвиток професійного футболу в Англії.

Роль телебачення в розвитку професійного спорту. Вплив професійного спорту на розвиток телебачення.

4. Організаційна структура управління професійним спортом

Організаційна структура та принципи професійних ліг. Професійна ліга (асоціація) як основна форма ефективного функціонування сучасного спорту. Вищий законодавчий і виконавчий орган професійних ліг (асоціацій) та його функції. Складові компоненти інфраструктури професійної ліги (асоціації).

Організаційна структура клубу (команди). Форми власності у професійному спорті: індивідуальна, корпоративна, акціонерна. Статут ліги – основний документ, що регламентує діяльність професійного спортивного клубу. Керівний орган професійного клубу. Функції генерального менеджеру та головного тренера.

Система заходів обмеження прав спортсменів – «резерв система». Відбір гравців до команд (система «драфт»). Закріплення гравців за командами (резервування). Організація контролю за гравцями. Механізм вирішення спірних питань між власником команд та гравцями. Правила купівлі та продажу гравців.

5. Економічні засади розвитку професійного спорту

Специфіка бізнесу у професійному спорті. Специфічні особливості бізнесу у професійному спорті від інших видів шоу-бізнесу і бізнесу взагалі. Роль системи обмежень («резерв системи») у спортивному бізнесі. Система найму робочої сили. Виключне право клубу (команди) на визначену для неї територію. Правила клубу до ліги (асоціації) нових клубів (команд). Принципи розподілу прибутків між клубами (командами) від продажу прав на телетрансляції ігор та продажу квитків на ігри. Високий рівень зарплати професійних спортсменів і тренерів стосовно представників інших професій. Пільгове застосування до професійного спорту антитрестівського законодавства.

Джерела прибутку у професійному спорті. Професійний спорт – індустрія розваг. Найбільш видовищні і прибуткові види спорту: авто гонки, американський футбол, бейсбол, баскетбол, бокс, боротьба, гольф, скачки, теніс, хокей та інші. Реалізація квитків на змагання. Фактори, які впливають на відвідуємість змагань: кількість населення у місті, розташування команди, популярність виду спорту, рівень прибутків переважної кількості населення та цін на квитки, наявність в команді зірок та суперзірок, зручність і комфортність місць на спортивних аренах, додаткові послуги на спортивних аренах, успіх на змаганнях. Продаж прав на радіо - і телетрансляції ігор. Концесії спортивних споруд. Продаж гравців. Надходження з центральних фондів ліг. Проценти на капітал, що вкладений до банку. Комерційно – ліцензована діяльність. Рекламно – спонсорська діяльність.

Маркетинг, ліцензування та рекламно-спонсорська діяльність. Маркетинг як універсальна концепція ліги (асоціації). Розробка концепції маркетингу. Сприйняття ідеї маркетингу спортивними клубами. Професійна реалізація цієї ідеї з урахуванням можливостей клубу та місця розташування. Провідні критерії спортивного бізнесу. Ліцензування – продаж підприємцям прав щодо застосування символіки ліги, клубу у своїх інтересах. Ліцензування назв і символіки команд для використання їх на продукції компаній виробників. Ліцензування рекламно-комерційної діяльності (щитова або електронна реклама на змаганнях і інших заходах ліги, асоціації, клубу). Професійні ліцензовані агентства.

Статті видатків у професійному спорті. Залежність видатків від виду спорту та зарплати гравців. Зарплата спортсменів. Закон спортивного бізнесу – диференційована система оплати професійних спортсменів. Адміністративні видатки. Транспортні видатки. Оплата житла та харчування гравців у матчах на виїзді. Придбання інвентарю, устаткування, спортивної форми. Оренда спорт споруд, або їх утримання. Витрати на рекламу. Внески до пенсійного та медичного фондів. Оплата страхування гравців. Фінансування спортивних програм. Сплата федерального та місцевих податків.

6. Правові засади професійного спорту

Основи правового регулювання у професійному спорті. Причини виникнення правового регулювання у професійному спорті. Нормативно-правові документи, що регламентують діяльність у професійному спорті. Статут нової Національної професійної ліги та статут її клубів. Провідні положення цих статутів, які обмежують права спортсменів. «Чорний список». «Система укладання контрактів з гравцями». Роль судового права у формуванні законодавства у професійному спорті. Трудове і податкове законодавство. Застосування закону Германа до різних видів професійного спорту.

Трудові взаємовідносини у професійному спорті. Правові документи на яких базуються трудові взаємовідносини у професійному спорті. Укладання колективних угод, в яких обумовлюється порядок найму спортсменів, рівень їх заробітної плати, умови соціального забезпечення. Укладання індивідуального контракту. Структура і зміст індивідуального контракту спортсмена – професіонала. Специфіка трудових взаємовідносин у професійному спорті за системою «драфт». Сутність правила щодо «резервування спортсменів» у трудових взаємовідносинах «спортсмен – команда».

Асоціація спортсменів професійних ліг. Передумови створення та функціонування Асоціацій спортсменів професійних ліг. Підвищення соціальної захищеності спортсменів. Зміст діяльності Асоціацій спортсменів професійних ліг.

7. Система змагань у професійному спорті

Економічна ефективність системи змагань. Висока конкурентна боротьба і непередбачуваність переможця – ключова ознака економічної ефективності систем змагань у професійному спорті. Стабільність календаря змагань на протязі багатьох років. Визначення оптимальної кількості стартів (матчів) на протязі одного сезону. Економія коштів і часу на турнірні переїзди. Пільгові умови для команд і спортсменів, які мають вищий рейтинг.

Система змагань в ігрових видах професійного спорту. Змішана система, система «плей-офф». Спільні риси змагань в ігрових видах професійного спорту. Система змагань Національної баскетбольної ліги. Система змагань Головної бейсбольної ліги. Система змагань національної хокейної ліги. Система змагань Національної футбольної ліги. Система змагань в тенісі.

Система змагань в індивідуальних видах спорту. Система змагань в боксі. Система змагань у велосипедному спорті. Система змагань в автоспорті. Система змагань в легкій атлетиці.

8. Система відбору новачків у професійному спорті

Система «драфт» – основа відбору новачків в ігрових командних видах професійного спорту. Сутність системи драфт. «Драфт – лотерея». Регулювання конкурентоспроможності змагань і підвищення видовищності змагань. Система «драфт – розширення». Істотні відмінності в організації і проведенні відбору новобранців. Кількість драфтів на протязі року. Особливості застосування системи «драфт» по відношенню до північно-американських спортсменів і спортсменів з інших регіонів.

Центральні скаутські бюро і скаутські служби кадрів. Тренери – селекціонери.

Особливості відбору в Національну баскетбольну асоціацію (НБА), Головну бейсбольну лігу (ГБЛ), Національну футбольну лігу (НФЛ), Національну хокейну лігу (НХЛ). Провідні критерії відбору.

Основи відбору спортсменів в автогонках, боксі, велоспорті і тенісі. Автогонки. Класи гонок: Формула – 1, Формула – 3000, Формула – 3, Формула «Опель», Формула «Рено», Формула «Форд», Формула «Юніор», Формула «Кенінг». Професійний бокс. Провідні критерії відбору у боксі. Принципи формування професійних команд велогонщиків. Основи відбору тенісистів в Чехії і Словаччини. Провідні критерії відбору в тенісі. Загальний критерій для всіх видів професійного спорту. Психологічна стійкість до стресових ситуацій в умовах змагальної діяльності.

9. Системи підготовки професійних спортсменів

Системи підготовки спортсменів в ігрових видах спорту. Система підготовки спортсменів за типом піраміди. . Командні тренування в ігрових видах спорту. Вдосконалення найбільш сильних сторін майстерності конкретного гравця. Елемент «ультра-сі». Особливості побудови системи підготовки.

Характерні особливості тренувального процесу в командах НБА. Спільні та відмінні риси систем підготовки хокеїстів у Канаді, Росії, Чехії та Швеції. Основи методики хокеїстів в командах НХЛ. Хокейні школи. Швецька Централізована програма підвищення якості гри юних хокеїстів в обороні. Система змагань як складова частина системи підготовки хокеїстів в командах НХЛ. Тренувальний процес в клубах НХЛ. Спеціалізація тренерів в НБА, НХЛ. Спільні та відмінні риси систем підготовки футболістів у Німеччині, Італії та Голландії. Основи методики підготовки професійних футболістів. Організаційна структура системи підготовки тенісистів в Чехії. Основні напрямки вдосконалення системи підготовки висококваліфікованих тенісистів.

Система підготовки професійних велосипедистів і боксерів. Поповнення команд (клубів) за рахунок найбільш обдарованих спортсменів-олімпійців. Місце змагальної діяльності в системі підготовки. Зміст роботи велосипедиста (рекламування будь-якої продукції, послуг, фірм на спортивній формі). Застосування змагального методу у підготовці велосипедистів. Розквіт професійної майстерності. Перевага змагальної практиці у підготовці велогонщиків. «Культивування» сильних сторін гонщика. Організаційне і методичне спрямування підготовки велосипедиста – гонщика обумовлює контракт.

Бокс. Тренувальний центр боксерів у США «Глісссокс». Агресивно-наступальна форма бою. Методика тренування провідних боксерів. Застосування бою з тінню. Бій на середній і ближній дистанції (основний техніко-тактичний арсенал). Спаринг-двобої. Роль тренера у підготовці спортсмена. Тренувальні програми боксерів-професіоналів. Активний відпочинок боксерів – професіоналів.

Формування психічної стійкості до стресових ситуацій і вихованню здатності до максимальної самовіддачі в тренуваннях і змаганнях. Персональні психологи. Зняття напруження в стресових ситуаціях. Ритуали і талісмани.

Застосування ефективних поза тренувальних засобів і відношення до спортивного режиму. Спеціалізоване харчування. Самодисципліна, персональна відповідальність за рівень фізичної і функціональної підготовленості.

10. Розвиток професійного спорту в Україні

Становлення професійного спорту в Україні. Елементи професійного спорту в Україні. Система циркових чемпіонатів. Ставлення до професійного спорту в СРСР. Професійний статус радянських спортсменів (спортсмен-інструктор). Професіоналізація радянського спорту. Спортсмени України в зарубіжному професійному спорті. Відмінність професійного спорту України від спорту в західних країнах. Розвиток професійного спорту в західних країнах – результат ринкової економіки.

Проблеми адаптації спортсменів України в професійному спорті. Відмінності в системі підготовки, психологічної зосередженості, поглядах на спорт та образ життя. Перспективи розвитку професійного спорту. Перехід до більш цивілізованому експорту спортсменів в зарубіжні клуби. Розширення сітки змагань в професійному спорті в країні. Підвищення класу підготовки спортсменів і команд. Організація професійних турнірів в країні. Формування інфраструктури професійного спорту в країні як сфери бізнесу розваг. Створення спортивного видовища високої якості і формування потенційного споживача – глядачів, представників засобів масової інформації, спонсорів.

Формування національних структур професійного спорту та їх інтеграція в систему міжнародного професійного спорту. Формування ефективної системи професійного спорту в країні. Професійний спорт – це є бізнес, видовищна послуга, продукт ринкової економіки, а не політик держави. Головний принцип розвитку професійного спорту: доходи повинні покривати розходи.

Роль видатних спортсменів в розвитку професійного спорту. Участь спортсменів в відомих змаганнях. Фінансові успіхи зірок сучасного професійного спорту СНГ.